

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

(Začasno le dvakrat ne teden.)

Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Napreja«, Krško.
Ček. rač. št. 11.959.

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Stane mesečno 20 Din, začasno 10 D.
za inozemstvo 30 Din, začasno 15 D.
(dokler ne začne zopet redno izhajati)Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din.
Maloglas: beseda 50 p, najmanj 5 Din.Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priložijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste.

Kaj je slabo v »Konsumnem društvu za Slovenijo«?

»Napreja« šte. 15. je prinesel članek
»Česa je treba Konsumnemu društvu za Slo-
venijo«. Danes pa še povemo česa ni treba
Konsumnemu društvu za Slovenijo.

Člankar se je med drugim dotaknil tudi
§ 17 pravil. Ta § določa sicer lepo, da »ob-
čni zbor je upravičen celokupno načelstvo
kakor tudi vsakega posameznega člana na-
čelstva odpustiti iz službe.« Člankar pa ne
omenja drugega stavka istega §, ki se glasi:
»Odpuščenim pristojna odškodnina po dolo-
čilih pogodbe, ki so jo sklenili z zadrugo.«

Tukaj pa tiči konjsko kopito, o katerem
najbrž člankar nič ne ve, kakor tudi celo-
kupno članstvo ne. Taka pogodba z zadrugo
faktično obstoji.

Kaj določa ta tajna pogodba? Ona do-
loča, da ako bo tekom prihodnjih 10 let ka-
teri član načelstva odpuščen iz službe, se
mu mora izplačati 5letna plača. Sklenjena je
bila okrog Novega leta 1923. Kot člani na-
čelstva pridejo tukaj v poštev Dražil, Jurčič,
Vrhunc in Urbančeva. Iz revizijskega poro-
čila, ki ga je »Napreja« objavil, si lahko vsak
izračuna končno vsoto za 5 let pri posamez-
nem izmed one četvorice, ali tudi pri vseh
skupaj. Iz tega vsak razsodni človek lahko
razvidi, kako »dobri« socialisti in »res pravi«
prijatelji konsuma in delavskega združništva
sploh da so ti člani načelstva, ki smatrajo
za potrebno s takimi pogodbami oborožiti se
proti proletarski zadrugi, in koliko da so
vredni in koliko razumevanja imajo za prave
delavske gospodarske organizacije taki
člani načelstva in nadzorstva, ki k takemu
atentatu na obstoj proletarske zadruge izreko
svoj »da«.

Izmed članov načelstva in nadzorstva
sta bila le dva, ki sta sicer bila tudi za po-
godbo, pa ne na 10 let, pač pa le na 5 let.
Eden izmed tistih dveh je bil tudi celjski Ko-
ren, takratni predsednik naše stranke. Čeprav
zdaj vemo, kakšen mož je to, vendar se ču-
dimo, da kot predsednik socialistične stranke
ni bil niti toliko vnet za socializem in pra-
vičnost, da bi smatral za potrebno tako lepo
čednost sporočiti oni stranki, ki si je na svojo
zastavo zapisala načelo javnosti. Ali se najde
še kdo, ki bi hotel še zdaj govoriti o zaslu-
gah tega »starega socialista« za delavski po-
kret? Kdo bo še upal, da pride rešitev pro-
letariata od pekovskega mojstra Korena?

Ostane pa še vprašanje, kaj k temu po-
reče letošnji občni zbor, ali se bo tudi ta
dal tozadevno ignorirati in prezirati od štirih
konsumarskih paš? Menda ne bo nobenega
člana (izvzemši ono sveto četvoro), ki bi
se upal trditi, da občni zbor, kot zastopstvo
celokupnega članstva ne bi bil najvišji fo-
rum, ki je imel pravico že lansko leto biti
o tej zadevi točno informiran.

Zato člani, pazite dobro na delo svojih
delegatov na občnem zboru! In vi vsi, kar
vas je zavednih delegatov, na vas je, da vas
ne bo kdo zopet skušal voditi za nos in se
kdaj iti preko vas. Vi ste nam odgovorni za
to, da se ne bo odslej delalo nikdar več
proti interesom zadruge in tako tudi proti
koristim vsakega člana in vsega proletariata.

Nam članom boste polagali račune; kimov-
cev ne potrebujemo več!

Član »Kons. dr. za Slov.«

* * *

Vsi ljudje vse vedo. Če bi bil tale članek iz-
šel pred lanskim občnim zborom, bi bil naš prole-
tariat že lani konsolidiran, zedinjen, močan. Kajti to
je tako očitna korupcija, kakor nekaj starejša, sicer
pa enaka pogodba v bolniški blagajni, proti kateri
je poštna morala nekdanjega sodruga Vrhunca ču-
tila vso ogabnost; seveda je bil takrat Vrhunc še
rdeč nastavljenec Kons. društva! Ko se je njegova
kri pobarvala na modro, ko je postal tudi on plemeni-
ti general, se je njegova poštna proletarska
morala izpremenila v moralo plemenitih trotoev, v
kapitalistično moralo. Dokler je delal, ni imel nobe-
nega jamstva proti brezposelnosti, ko je pa nehal
delati in začel komandirati, si je na tako korupten
način preskrbel jamstvo, da bo komandiral do smrti.

Seveda po proletarski morali taka pogodba
sploh ni veljavna. Treba bi bilo poznati besedilo ce-
le pogodbe, da bi se ugotovilo, če je veljavna pri
kapitalističnih juristih. Da naša sodišča niso brez
vesti, kadar gre za zadruge, imamo dokaz v članku
»Trgovske tajnosti« [»Napreja« št. 3 z 10. jan. 1924].
Le škoda, da nam Lajovic in Patik kot člana nad-
zorstva v svojem revizijskem poročilu nista o tej
pogodbi povedala ne besedice! Seveda, molčala sta
zato, ker sta pisala samo za člane nadzorstva, ki to
korupcijo itak poznajo, saj so jo sami sklenili. Če
bi bila mislila, da bo poročilo objavljeno, bi itak ne
bila niti tako odkritosrčna! Kdor sam kandidira na
ravnateljsko mesto, ni za načelo javnosti, ampak po-
ve samo toliko, da izpodrine prejšnje ravnatelje.
Občni zbor si pa besedilo pogodbe lahko izsilil —
seveda, delegati morajo paziti, da opozicija ne bo
tako piškava, kakor je bila v parlamentu pri sluča-
ju ministra Laze Markoviča! Klerikalci in demokraci
so kričali o korupciji in o obsodbi, ko je pa prišlo
do glasovanja, so se poskrili, g. minister ni bil izro-
čen sodišču. Podobnost s konsumskimi ministri je
zelo velika. Tudi on je kupoval tajno, iskal je »le-
pe prilike za ugoden nakup« in jo velikokrat tudi
našel, tako na pr. je dal tiskati v tiskarni milijone
izvodov po 2 Din 50 p takega blaga, ki ga je po-
zneje država dobila po 80 p! Kdaj je bila »lepa pri-
lika« za državo in kdaj za g. ministra, to vsak la-
hko vidi, pa čeprav bi imel oči zavezane z »držav-
nim edinstvom« kakor jih imajo nekateri zavezane
z »enotno fronto proletariata« in nam oboji branijo
razkrivati korupcijo, češ, kaj bodo po svetu rekli,
če javno povemo, da so ministri v Jugoslaviji ozi-
roma v Kons. društvu koruptni. Mi pravimo, da ne
bodo rekli nič slabega če bodo rekli, da so ovce v
Jugoslaviji in v Konsumnem društvu nehale biti ov-
ce, ker se ne dajo več striči. Če bo v nedeljo o-
pozicija piškava, bodo pa rekli, da so ovce ostale
ovce, in to bi bilo po našem mnenju slabo.

Torej — izsilite si pogodbo! In če je pogodba
res nemoralna, verujte, da je ne bo nobeno sodišče
priznalo!

Sicer pa morebiti niti govoriti ne bo treba o
tem, ali je moralna ali ne, ali je veljavna ali ne.
Zapreti dajte tiste tiče! Če bodo zaprti jim ne bo
pogodba nič pomagala, ker ne bodo odpušteni iz
službe, ampak jih bo kazensko sodišče pokli-
calo delat službo tja, kamor je poklicalo Zaler-
ja, žal da ne tudi njegovih gospodarjev in pomoč-
nikov.

Ne bodite kakor parlament, ne sodite sami,
ker krivci niso prisiljeni dati vam dokaze v roke.
Recite, da se javno piše o tem, da je proti volji in
brez vednosti občnega zbora šlo iz Kons. društva
1/4 milijona kron. Recite da društvo ne prenese ta-
kih očitkov, ker izgublja ljudstvo vero vanj, in da
se mora to vprašanje sodnijsko razčistiti. Ker gospo-
da ne mara sama tožiti, sklenite, naj zadevo preišče
kazensko sodišče.

Korunovci nam pišejo z Ježice:

Opozarjamo vas ponovno na to, kar vam je
že itak naznanil sodr. blagajnik Kunstel, in sicer na
sedej politične organizacije KDZ na Ježici. Zdaj
vam pišemo že drugo pismo, da je občni zbor so-
glasno sklenil, da ostanemo popolnoma nevtralni to-

liko časa, da se boste vsi voditelji spametovali in
nehali z razbijanjem. Sklenili smo, da za tiste člane
ki so plačevali, obračunamo do 1. februarja 1924,
potem pa nič več in tudi glasila »Ljudski glas« ni
treba nobenemu članu pošiljati, ker ga ne bo nihče
plačeval. Saj vidimo: nekdy takšna stranka, danes
pa je vse razbito in nas sploh nikjer nobeden ne
rešpektira. Mi hočemo, da nam politične organizacije
kaj koristijo in sicer tako, da bomo imeli v poslan-
ski zbornici res kakšno zastopstvo, pa ne tako ka-
kor danes. Kaj nam koristi glas vpajočega v puščavi
ko nas nobeden ne sliši! Seveda vam voditeljem je
danes vseeno, vi imate morda že dosti. To se vidi
na tem, da še niste nehali razbijati in še vedno iš-
čete dlake v jajcu. Vam konstatiram, da ni nobenega
pod solncem, da ne bi imel napake, torej jih imate
tudi vi, »Ljudski glas« nima drugega kakor že celi
dve leti samo to, kaj je storil Korun, Koren, Uratnik,
Golouh in Kristan itd. Tega smo mi že zdavnaj sili,
ne moremo več te grde ostudne gonje prenašati.
Zadnji »Ljudski glas« (šte. 9.) še celo napada Ko-
rena, ker je baje karte igral. No, potem se vse
neha! Tukaj nam hočete kratiti svobodo! Tak soci-
alizem! Lansko leto ste ga imeli za najboljšega so-
druga, kakor ga mi imamo tudi letos. No, pa vi?
Zdaj pa noče več z vami vred razbijati, seveda pa
ni več za vas. Mi vemo, če ga vi še tako napadate
da je on še vedno pravi socialist, ki je to že zdav-
naj pokazal in že marsikaj žrtvoval, česar eni niso.
Mi vam pravimo, kar tako naprej, bo kmalu red pri
stranki in vse bo razčiščeno ter boste sami ostali,
brez socialistične stranke. Druge stranke vidijo, da
se dela dobro zanje in iz tega si kujejo politični
kapital. No, morda še kaj prispevajo za to? Napadali
ste tudi druge socialistične skupine, ker so pošiljale
nekaterim sodrugom svoj tisk brezplačno, češ, kje
dobivate denar? Ali pri vaši upravi je ravno isto.
Na primer smo že lansko leto v januarju odpove-
dali »Ljudski glas« Damjanu Hočevanju in ta ga še
vedno dobiva in sicer bolj redno nego oni, ki je v
resnici plačeval. In še mnogo takih slučajev. To je
povsod. Če pa hoče kdo kritizirati, lahko vedno
stori, ker mi vemo, da ni nikjer vse zlato kar se
sveti. Zato pa, če mislite res pošteno delo vršiti za
delavstvo, vam priporočamo, da vplivate na vse, da
pridemo skupaj, da bomo res močni in tudi zmorni
kaj storiti v prid našega članstva. Morda učakamo
še letos skupščinske volitve? Glejte, da ne bo vse
razdrapano in da ne bomo zopet kapitalu pomagali
še do večje moči, nego jo ima sedaj. Torej še en-
krat vas opozarjam na sklep občnega zbora, da ne
boste »Ljudskega glasu« morda še pošiljali. Pove-
mo vam, da ga ne bo nihče plačal, da ne boste
morda potem rekli, da niste vedeli. Kadar bo pa
zopet vse eno, potem pa zopet nastopimo. Vas pro-
simo, ker smo za javnost, da to objavite v »Ljud-
skem glasu«. — Tajnik kraj. pol. org. KDZ na Ježici,

Pripis: Ravno po sklepu tega dopisa sem zo-
pet dobil »Ljudski glas«. Ne vem, zakaj mi ali bolje
rečeno nam pošiljate še vedno, ker vam je blagajnik
sporočil sklep občnega zbora, da ostanemo nevtralni,
da ne plačamo nič več, dokler se bo ta ostudni boj
vršil. Obenem vam je obračunal za 7 članov, ali vi
jih objavljate samo 6. Med zamudniki vpisujete
56 članov, kar ni mogoče, ker jih nikdar nismo imeli.
Torej toliko v vednost, da nas ne boste nadlegovali
še nadalje. Dokler bo tako, se ne menimo nič več.
Sodružni pozdrav...

Ker ste za javnost, radi objavljamo! Samo ču-
dimo se, kje je bila vaša javnost takrat, ko ste skli-
cevali svoj občni zbor. Zakaj ni bil objavljen v
»Ljudskem glasu«? Ali imate tudi na Ježici Koru-
novce, ki se boje pravilnika? Kdo je bil na tistem
občnem zboru? Kdo je novi tajnik, ki se je brez
svojege imena podpisal pod to nevednost, v pre-
pričanju, da je storil slaven čin? Vsega tega socia-
listična javnost ne ve, pač pa ve, da ta tajnik
»Ljudskega glasu« bodisi ne čita, bodisi ga sovraži,
ker mu hodi v koruzo. Pa na Ježici ni koruznega
socializma, tam je gnojni socializem! Zaradi gnoja
se je namreč vse razbilo, ker so delavci — posest-
niki izročili KDZ v roke največjemu kapitalistu, kar
jih je na Ježici, da je lahko s pomočjo firme KDZ
poceni dobil gnoj iz vojašnice, ki ga je malenkost
odstopil tudi delavcem — posestnikom. Lahko bi
člani KDZ tudi na ta način izboljševali svoj polo-
žaj, nič nečastnega bi to ne bilo, ampak nečastno
je, če se ljudje brez ideje in brez požrtvovalnosti

Razno.

Naročniki! Pošljite naročnino. Samo z rednimi plačili naročnikov je mogoča redna izdaja časopisa. **Bodite točni, da boste čimprej zopet imeli svoj dnevnik.** Vi pa, ki vam je „Naprej“ neljub, ga odpoveste, če ga ne mislite plačati.

„Volksstimme“ je še vedno v rokah kristanovcev. Žalostno je to za tiste Mariborčane, ki so postali pred par leti separatisti samo zaradi Kristana. Pa kaj hočete, če pa se tamošnje delavstvo tako malo zanima, da trpi v „Volksstimme“ vsakovrstne limonadne članke, ki naj izpolnijo list, da ne ostane več prostora za aktualne zadeve, kakor je n. pr. nedeljski obč. zbor „Konsumnega društva za Slov.“ I seveda — napasti Kristana se ne upa, ker ne ve, kdo bo zmagal na obč. zboru, drugače pa koristi konsumentov ni mogoče braniti. Tako mora molčati vsak list, ki živi na tuje stroške. Kdor je proti Kristanu in dr. Korunu, ne dobi ničesar iz Kons. društva in iz Ljudske tiskarne. — Tudi z „Naprejem“ in „Vorwärtsom“ se ne upa polemizirati, zato pa polemizira z Jeseničani (13. marca), čeprav je jasno, da tam nima naročnikov. Ali ne bi bilo bolj pametno, da bi povedala, kako je kaj na Muti? Muta je za 200 kilometrov bližje ne? — No, Jeseničani ji bodo gotovo odgovorili, čeprav ne polemizirajo radi z listom, ki se upa še zdaj napadati progresivni davek, čeprav ga ima v programu!

Kuluk so nam ministri odpravili, ne da bi ga dali sploh na glasovanje v skupščini. Ustrašili so se ga v zadnjem trenutku kot izbornega volilnega gesla svojih — nasprotnikov. Mislimo, da je posredi tudi nekaj koncesije klerikalnim tigrom, ki so z vlado v tainem sporazumu in ki so opazili, da bo ljudstvo navzlic vsej tajnosti vendarle nje delalo odgovorne za vse grehe sedanjega režima in tako tudi za kuluk.

Poslancem v Beogradu se dobro godi. Po trije imajo dve slugi, katere uporabljajo kot domače služabniško osebje. V narodni skupščini imajo tudi avtomobile, toliko da so v preteklem letu izdali zanje pol milijona Din. Uporablja jih pa vlada zato, da lovi po mestu svoje poslance, kadar je v škripcih.

Uradniki, ki so bili reducirani do 31. dec. 1923 in katerim se tudi vojna leta štejejo v službeno dobo, morajo svoji prošnji za pokojnino, ki jo vložo na Državni svet, priložiti izvod tistih „Službenih novin“, ki so prinesle odlok o njihovi odpustitvi, ali pa overovljen [mastno plačan! op. ur.] prepis tistega odstavka. Drugače vrže Državni svet njihove prošnje v koš.

Romunska monarha posetita papeža sredi aprila. Prvega maja se podata na isto pot kralj Aleksander in Mariola.

Carigradskega patriarha bodo Turki tudi izgnali. Tako je prav: če gre moj pop, naj gre tvoj pop. Škoda, da je v Rimu Mussolini namesto Kemal paše.

Bombe pokajo. V zadnjem času zopet na gosto. V poslopiju policijskega ravnateljstva v Lvovu se je ena razpočila in napravila veliko škodo. Ta atentat je morda v zvezi z zverinskim policijskim umorom Olge Besarabov, o kateri smo zadnjič poročali. Bomba se je razpočila tudi pred poslopijem angleškega poslaništva v Atenah. Zakaj tukaj, ni moči razvideti. Domnevajo, da so dejanje storili reakcionarci, ki hočejo baš sestavljeno Papanastazijevo republikansko grško vlado spraviti pred Angleško ob kredit. Gotovo pa je, da so ljudje, ki se poslužujejo takih razlogov, kakor je ekrazit, prvič norci, drugič živine.

Hamburški in bremenski pristaniščarji so zastavkali.

Grška je priznala sovjetsko Rusijo. Jugoslavija je sklenila trgovinsko pogodbo z Japonijo, to je na onem koncu sveta, ki za nas nima skoro nobenega pomena, vsaj nujnega ne. Čitatelji naj sami presodijo, kateri diplomati so za kanec modrejši — grški ali jugoslovanski.

Dzierdžinski, prosluli vodja moskovske čeke je baje znorel. Nam se zdi, da nikoli prav zdrav ni bil.

Delavčeva usoda. Iz Amerike poročajo o strahotni n-sreči, ki je zahtevala nad poldrug sto človeških žrtev, med njimi mnogo Slovencev. V premovalniku Castledate pri Saltlake City-ju so v nekem rovu eksplodirali gorljivi plini. Rudarji, ki so se nanajali tam na delu, so bili v trenutku sežgani. V Ameriki se take nesreče godijo vsak dan, čeprav ne vedno v taki meri. Na leto pogine na podoben način na desetisoče delavcev. Vse zato, ker delavčev življenje za izkoriščevalca nima niti oddalec toliko pomena, kolikor profit. Iz umazanega profitarstva opuščajajo ameriški kapitalisti, čim bolj morejo vsakršne varnostne priprave.

VSI DELEGATI

„Kons. društva za Slov.“ naj pazijo, da ne bo trpel proletarijat škode. Nikar naj se nobeden ne zanaša na tega ali onega, „ki več ve“. Tudi če bi se zgodil čudež in bi kdo krvav pot potil za dokaz, da ima pooblastilo od Matere božje, ne smete mu verjeti več nego svojemu razumu. Nejasnosti odpravite lahko s prav kratkim sklepom: „Zadruga naj bo kakor poslopje iz stekla, da vsi člani vidijo, kaj se v njej godi! Zato naj javno kupuje in prodaja.“ Laž je, če vam bo kdo razlagal, da je treba kupovati vse tajno, da se porabi „lepa prilika“. Kruha potrebujemo vsak dan, tudi če ni „lepe prilike“ za nakup z lepo provizijo. Mi sploh ne

maramo „lepe prilike“, kajti žid, ki prodaja pod ceno, že ve, zakaj to dela! Naš delavec pa še takrat ne bo vedel, ko ga bo kruh v želodcu tlačil, ampak bo zmerjal svojo ženo, da ne zna kruha delati. V „Napreju“ naj bo objavljeno, koliko vagonov in kakšne moke in po kakšni ceni je kupila zadruga in po kakšni ceni se bo ta moka prodajala v njenih prodajalnah. Potem bo zadruga kmalu kupovala žito in še malo pozneje bo to žito sama pridelovala na posestvih, ki jih bo potom poštene agrarne reforme pridobila enako kakor bo pridobila tovarne potom poštenih razrednih strokovnih organizacij. Ta pot vodi namreč po nekaj strmi, toda zelo kratki poti do cilja: do zedinjenja proletariata in do njegovega skupnega upravljanja skupne lasti.

Iz stranke.

Vsak član „Sloge“ dobi svojo člansko knjižico takoj, ko plača pristopnino in delež (skupaj Din 52:50). Kdor je ne dobi v 14 dneh, naj se pritoži, pomote so povsod mogoče. Tako na pr. se je članska knjižica št. 22 založila v aktu, načelstvo je pa mislilo, da jo ima član že od januarja v rokah. Ta nered bi lahko trajal vse leto, če se član ne bi bil pritožil. — Zadnja knjižica ima št. 81 (77 mož in 4 žene).

Zg. Šiška. Članski sestanek SSJ in KDZ se bo vršil v nedeljo, dne 16. marca ob 14. pri Sojerju. ne kakor prvotno nameravano 2. marca. Pridite vsi. Člane in čitatelje v Zg. Šiški opozarjamo na dopis iz Zg. Šiške objavljen v „Napreju“ št. 17. Kdor ni naročnik „Napreja“, naj kupi to številko pri blagajniku s. Matevžu Žehavcu ali predsedniku s. Ivanu Marjaku.

Vrhnik. V nedeljo 16. marca dopoldne ob 9. v gostilni pri „Jurci“ sestanek članov ter somišljenikov. Vabimo vse člane, da se sigurno udeležijo sestanka, ker je na dnevnem redu dogovor radi občinskih volitev. Vpisovali se bodo tudi novi člani. — **Odbor SSJ.**

Strokovno gibanje.

TARIFA

veljavna za plače v gradbeni stroki Slovenije, potrjena od centralnega odbora „Unije stavbinskih delavcev za Slovenijo“ ob sodelovanju obratnih zaupnikov gradbene stroke.

Plače mezd na vsako normalno delovno uro znašajo:

I.

Polirji.

a) . . . . . Din 13—
b) . . . . . „ 12—

II.

Preddelavci.

a) . . . . . „ 9:50
b) . . . . . „ 9—

III.

Zidarji, tesarji.

a) prvovrstno kvalificirani . . . . . „ 8:50
b) kvalificirani . . . . . „ 8—
c) manj kvalificirani . . . . . „ 7—

IV.

Kvalificirani delavci.

a) minerji . . . . . „ 6:75
b) ordrarji in betonski delavci . . . . . „ 6:50

V.

Pomožni delavci.

a) težaki . . . . . „ 5:50
b) mladotni delavci in ženske . . . . . „ 4—

VI.

Vajenci.

a) za prvo učno leto . . . . . „ 4—
b) za drugo učno leto . . . . . „ 5:20
c) za tretje učno leto . . . . . „ 6:50

VII.

Izredna dela.

1. Delo na strehah, kanalih, že rabljenih straniščih, stoječih in visečih lestvicah, na visečem odru, na fasadah in pri sestavi krovov se plača za najmanj 20% več, nego znaša normalna plača po tej tarifi.

2. Za izredna dela se smejo sklepati posebni dogovori glede tarifnih postavk.

VIII.

Sprejemanje delavcev.

1. Delavci se sprejemajo potom borze dela v smislu § 102. odstavka 2. zakona v zaščiti delavcev, kjer pa borze dela ni, pa potom organizacije „Unije stavbinskih delavcev v Celju“ ali pri podružnicah, katere poslujejo po § 106. cit. zakona kot Borze dela.

2. Uvrstitev v posamezne plačilne postavke se mora izvršiti tekom enega tedna potom polirjev oz. preddelavcev. Tam pa, kjer bi nastal spor radi nepravilne kvalifikacijske dodelitve dela, se mora to zgoditi potom obratnih zaupnikov, kateri imajo po § 109. zakona o zaščiti delavcev pravico, da posredujejo.

IX.

Izplačilo mezd.

1. Mezde se morajo izplačevati tedensko, takoj po storjenem delu.

2. Izplačevanje se mora urediti tako, da ne traja več kakor pol ure po končanem delu.

3. Mezde se izplačujejo v zavitkih, na katerih mora biti označeno število ur, nadur, ter druga po tarifni postavki VII. odstavek 1. storjena dela. Nadalje morajo biti razvidni vsi odtegljaji kakor:

a) predujem,

b) bolniško zavarovanje in Borza dela.

c) drugi morebitni nepredvideni odtegljaji.

X.

Akord.

1. Akordna dela se odpravijo na vseh stavbah in zgradbah,

2. Akordno delo se sme izvršiti le tedaj, ako bi pretihta podjetju in delavstvu občutna škoda in to le pri odkladianju opeke in podobnih delih, ki so v zvezi s plačevanjem ležarine na železniški postaji.

SPLOŠNE DOLOČBE.

1. Delavni čas se uvede v smislu Naredbe št. 290. [Ur. list Pokrajinske uprave za Slovenijo z dne 31. avgusta 1923, št. 80].

2. Vsako nadurno delo se plača za 50% več nego normalno delo t. j. nego normalne delavne ure, ki so navedene v tej tarifi pod poglavji I.—VII. in presegajo več kakor 8 ur na dan oziroma 48 ur na teden.

3. Nadure se pa opravljajo le tedaj, če je to nujno potrebno za stavbo, v slučaju, da bi grozila nevarnost človeškemu življenju ali kaj sličnega.

4. Dovoljenje za nadure si mora dobiti vsako podjetje od inšpekcije dela, katera izda tako dovoljenje šele tedaj, ako delavska strokovna organizacija in obratni zaupniki ne ugovarjajo in če ni brezposelnih delavcev, katerim bi nadurno delo zaplencev škodovalo za življenjski obstoj, sicer pa veljajo določila § 15. odstavek 1.—5. zakona o zaščiti delavcev.

4. Ob nedeljah in praznikih se plača delo za 100% več nego normalne delavne ure; istotako velja to za delo ob nočnem času. Za izraz noč velja čas od 8. zvečer in do 5. zjutraj; za praznike veljajo: 1. maj, velikonočni in binkošni ponedeljek, vsi svetniki in božični prazniki ter Novo leto.

5. Na 1. majnik sploh ne sme biti dela.

6. Upoštevati se morajo določila § 21. v zakonu o zaščiti delavcev in razgrniti se mora register pomožnega osebja na vsaki stavbi.

7. Mladoletni delavci in ženske brez razlike starosti se ne smejo pod nobenim pogojem uporabljati za nočno ali nadurno delo. Razen tega se vajenci ne smejo uporabljati za druga dela, kakor samo za učenje.

8. Takozvani „plavi“ se odpravijo in se v slučaju pojavov kaznujejo s kaznijo, ki jih določa pravilnik obratnih zaupnikov, in to sporazumno z obratnim zaupnikom.

9. Uživanje opojnih pijač med delovnim časom se naj opusti.

10. Pripozna se organizacija „Unija stavbinskih delavcev za Slovenijo“ v smislu § 35. in obratni zaupniki v smislu § 108. zakona o zaščiti delavcev, da izvršujejo dolžnosti po § 109. navedenega zakona in varujejo to tarifo in njeno vsebino, zlasti poglavje VIII. odstavek 1.—2.

11. Ta „Tarifa“ se mora na vsaki stavbi na vidnem mestu razgrniti oziroma nalepiti.

12. Mezde po tej tarifi stopijo v veljavo za celo Slovenijo pričeni s 24. marcem 1924.

Celje, dne 9. marca 1924.

Centralni odbor Unije stavbinskih delavcev za Slovenijo.

Valentin Lebič s. r.

Simon Kramberger s. r.

Ivan Vrečer s. r.

Karol Sajovic s. r.

Alojzij Leskošek s. r.

Julij Janežič s. r.

Franc Resnik s. r.

Franc Dosedla s. r.

Ivan Vaš s. r.

Josip Skraber s. r.

Opomb. ured.: Pravilno je ravnal centralni odbor Unije stavbinskih delavcev v Celju, da je sklenil objaviti „Tarifo“ po kateri se morajo ravnati tisti, ki potrebujejo delavno silo. Delavci naj vedo, da so v očeh kapitalistov samo blago, katero se kupi. Če je blago raztreseno, se kupi poceni, če je pa organizirano, ima ceno, kakršno določi organizacija. Priobčitev take tarife pa je važna tudi za delodajalce, ki bodo tako imeli možnost kalkulacije, predno se lotijo kakega stavbenega dela. Delavci naj sami pazijo in prav povsod, da se ta tarifa ne bo kršila.

„Konsumno dr. za Slov.“ je bilo naši stranki, odkar se je postavila odločno proti kristanovski korupciji, neprestano nasprotno. Pri ljubljanskih volitvah l. 1922 so člani njegovega načelstva kandidirali na naši listi, denarno so pa podpirali klerikalno-komunistično-Kocmurjevo listo dr. Periča. Pri lanskih volitvah v parlament so rekli, da so nevtralni, v resnici so pa podpirali Golouha. Naš kandidat je bil takrat Koren, sedanjí Korunovec; ker je bil v nadzorstvu Kons. društva, je izposloval za „Naprej“ posojilo 5.000 in sam je jamčil zanje. O obrestih ni bilo niti govora, še manj pa o roku vrnitve. Ko je začel našo stranko rušiti, je 3 dni po celjskem kongresu upravnih svetnikov Ljudske tiskarne zahtevalo Kons. društvo denar nazaj. Pokr. odbor je sklenil, ker denarja ni bilo, plačevati od 15. avg. dalje 10% obresti. Po letošnjem našem kongresu je pa hotelo Kons. dr. takoj imeti denar — in dobilo ga je. Toda ogledite si to solidnost: pri plačevanju z večjim denarjem si je odrgalo za 27916 Din preveč, češ, da mora dobiti tudi obresti za čas pred 15. avg. 1924.

Tožiti bo treba če bo to obveljalo. Svojo obveznost je stranka plačala z obrestmi vred. Če se je pa Koren obvezal že prej na kakšne obresti, ne da bi to sporočil stranki, naj plača sam, bo vsaj imel vzrok govoriti, da ga devlje stranka iz kože.

Dopisi.

MORALA?

Višjim konsumarjem je naša prenovljena gospodarska organizacija „Sloga“ strašno nevšečna in sicer tako daleč, da smatrajo to za vprašanje morale, če je kdo član „Sloge“ in obenem Konsumnega društva za Slovenijo. Za nas je ta njihov nazor če nič drugega ne, pa vsaj očiten dokaz njihove ekstremne kapitalistične sebičnosti. Namesto, da bi se dotični nadsodrug veselili sodelovanja med drugimi delavskimi gospodarskimi organizacijami in „Slogo“, pa napravijo iz tega vprašanje morale in sicer iz neutemeljenega strahu pred konkurenco, kar je seveda čisto kapitalistično. Po tem pojmovanju tkzv. „morale“ člani Konsumnega društva torej ne bi smeli biti obenem člani kake druge delavske zadruge. Vsak zavedni dolavec, čeprav bi bil šele pri abc socializma, iz tega lahko spozna, da so ti gospodje, kljub temu, da se še tu pa tam drznejše koketirajo z imenom socializma, da so zabredli popolnoma v malomeščansko moralo in naziranje o tkzv. konkurenca, ki iz egoizma ne trpi zraven sebe ničesar poštenega, da bi se razvijalo. Ljudje s tako moralo so malenkostne dušice in v socializmu jih ne bi smelo biti.

Pa je še nekaj čisto nizkofnega na tem egoizmu. Gospoda čuti, da se ji stolčki mafejo, čuti, da se ji utegnejo njeni grabežljivi profiti prikrajšati. Zato so se trudili spravili Antona Kristana naprej, ki bi jih naj ščitil, zagovarjal in njim kakor sebi v prid s svojim vplivom vso okolico hipnotiziral. Zato je šla Marica Urbančeva, nastavljenka s 15.000 K mesečne plače (nevšečvi vsega drugega, kar znaša še enkrat toliko! Op. ur.), agitirat po Ljubljani za kandidatno listo Antona Kristana, ko je šlo za krajevni odbor obeh ljubljanskih prodajalen. Nič čudnega, da gre ravno ta nastavljenka na agitacijo za Antona Kristana, saj ima skoro največ masla na glavi in se torej ne boji brez vzroka, da bo preseščeno članstvo tudi znjo po zaslugi obračunalo kot z briljantno plačano bivšo članico načelstva. Menda ni to nobena morala, če taka nastavljenka, ki apelira na proletarsko zavest članov, kadar gre za njihove prihranke v prid Konsumnega društva, če taka nastavljenka med tem sama „posodi“ tujemu podjetniku 60 tisoč in mu omogoči s tem denarjem, da si postavi pražarno kave „Adrio“, ki bi jo Konsumno društvo samo tako krvavo potrebovalo! Res tipičen primer dobrega gospodarja v osebi člana v načelstvu kake zadruge! Še pri izrazitih kapitalistih se take stvari ne godijo vedno. In ko je ta pražarna radi lahkomišelnega gospodarstva prišla na kant, še takrat ni znala gdc. Urbančeva tega podjetja ponuditi Konsumnemu društvu, ampak zopet zasebnemu konsorciju. Le kavo iz tega podjetja nam še danes pridno ponuja s Kristanovo „Pod lipo“ vred. Za ta dva proizvoda razpečavanja se ravno Urbančeva največ zavzema.

Sam ravnatelj Dražil zagovarja zadevo s pražarno, češ, da je Urbančeva morala zasigurati existenco svojemu bratu. Od kdaj pa pomeni v proletarskih bojih korist ene same osebe, če je to prav lastni brat, več nego koristi 17.000 članov? Šele zdaj govore, da se nekaj kuha, da se ta pražarna prevzame s strani Konsumnega društva. Torej sedaj šele, ko je denar tako drag in ko bo moralo konsumno članstvo silno visoko plačati že urejeno podjetje!

Ko je lansko leto nastavljenec Moser par stvari iz čednega konsumnega gospodarstva sporočil nekemu delegatu, je bil takoj odpuščen, kljub sodnijski razsodbi, da je ta odpust neupravičen. Ta zadeva je stala Konsumno društvo lep denar. Čudno je le, da za vse drugačno protizadružno delo gdc. Urbančeve ne znajo uporabiti ista sredstva s strani konsumnega vodstva. Tukaj bi niti sodnija ne mogla ničesar ugovarjati. Radovedni smo, če se bo postavil na to stališče kak delegat ob priliki letošnjega občnega zbora in predlagal uporabo prvega dela § 17. v pravilih Konsumnega društva.

Iz vsega tega je jasno videti, da dosedanje vodstvo pridno zagovarja vsako lopovščino tistih ljudi, ki žnjim držijo in da mu je več za individualistično profitarstvo kakor pa za družbine koristi, t. j. socialistične. In ti ljudje si še napravijo 10 letno službeno pogodbo! Ni čuda, da si iščejo potem kar med uradnimi urami sebi enake zaveznike kakor n. pr. „socialista“ in Pollakovega podravnatelja Brezarja, ki se sicer celo leto za Konsumno društvo ni brigal, ampak pred članskim zborovanjem je kar hitro podpisal Kristanovo listo, na kateri mu je žena kandidirala. Tako se pač lahko zgodi le pri onih, ki imajo sicer kaj besede v tovarni, ne pa doma, ali pa če jim gre za osebno korist, v tem slučaju čevljarškega mojstra pri Kristanovi „Produkciji“. Lansko leto je bila ga. Brezarjeva še lepo proti sedanjemu vodstvu Konsumnega društva in je iskala pridno različne pogreške. Letos pa takim ljudem iz individualističnega koristolovstva drugače kaže. Temu pravimo, mirno rečeno — kameleonška morala. Ni čuda, da takim ljudem kako predavanje o morali ni všeč, že vedo zakaj. Boje se luči in resnice kakor smeti ostre metle. —

Poštenemu delu pošteno jelo! Kakor čitam v 18. številu „Napreja“ v dopisu iz Ljubljane, je glavno ravnateljstvo državnih železnic 29. febr. telegrafično odredilo, naj ljubljansko ravnateljstvo ne izplača osebju bornih prejemkov. [Med tem je bil ta gorostasni ukaz že preklican. Op. ur.] K temu dodajam še sledeče: Progovna sekcija v Zidanem mostu je izdala okrožnico, v kateri pravi, da se mora osebje v eksekutivni službi naučiti novega pravilnika, ne samo v zadevah, ki se tičejo tega osebja, temveč tudi v prometni službi. V bližnji bodočnosti pravi okrožnica, bo član ravnateljstva po postajah in za to določenih mestih izpraševal vse v poštev prihajajoče osebje. Kdor ne bo skušnje povoljno prestal bo naknadno k skušnji pritegnjen, kdor je še takrat ne napravi, bo kaznovan z globo, nato se zopet pritegne k skušnji. Če pade še sedaj, potem se samostojni eksekutivni službi sploh odtegne. Ne bi imel nič proti tej okrožnici, toda jaz vidim še drugo stran. Osebje ima 24 urao službo, pri svoji mizeri plači pa poleg tega direktno strada, ker si ne more privoščiti skorjo kruha vsak čas. Gospodje pri sekciji si včasih vsaj kakšno safalado kupijo, čeprav njim tudi nič ne ostaja, ali osebje na prog si ne more kupiti najbolj potrebnega. Znani so slučajji, da gre vsa družina ob črni kavi ali pa prav brez večerje spat. Kako naj takšen človek, ki je po dolgi službi fizično popolnoma ubit, še kaj misli — zraven pa še lačen!? Po vrhu pa si mora še razbijati glavo, kako bo preživel družino. To so cvetke, gospodje! Premislite torej, predno izdajate tako famozne okrožnice. Najprvo je treba osebju zadostno plačo, da more vsaj za silo živeti, potem mu lahko diktirate kazni. Vi, železničarji, ste si pa vsega tega sami krivi! Le zaupajte raznim akcijskim odborom in fantazirajte na vse strani! Ob vse pravice smo že, sedaj so nam ostali samo še naši hrbti, po katerih bo pela palica čimdalje bolj. Največja krivda, da se nam tako godi, zadene ljubljansko osebje. Zjokali bi se, ko vidimo, kaj se v Ljubljani vse godi. Ob volitvah je to osebje volilo dr. Korošca, po pretežni večini, deloma tudi Marcela Žorgo. Prvi nam je zadal smrtni udarec l. 1920, drugi razdira in intrigira med osebjem še danes na korist buržoaziji, na škodo železničarjem. Skrajni čas je, da vsi poštene železničarji spregledajo, kam nas tira sedanji položaj. Strniti moramo naše vrste v splošno razredno organizacijo, zakaj le potem nam bo mogoče odbijati vse napade, naj pridejo od katerekoli strani. — Železničar.

Iz Trbovelj. Imel sem priliko ogledati si „Socialista“ št. 8. z dne 25. febr. Prav žal mi je, da mi razmere ne dopuščajo, da bi si ga naročil (saj ga boš, sodrug, zastoj dobival, če jim pošlješ svoj naslov! Op. ur.), ker v prvi vrsti moramo gledati, da „Naprej“ podpiramo. „Naprej“ je pač zastopnik izkoriščenega delavstva, ker pri „Napreju“ nimamo ljudi, ki bi s 100 Din delali reklamo kakor advokati okrog „Socialista“. „Naprej“ je odvisen od žuljavih rok. Slišal sem pri „Socialistu“ slavčevu petje iz kraguljevih grl. Prav zanimivo je čitati „Socialista“ in poslušati generale ter opazovati njih delo. To delo izgleda kakor suščevo vreme: Ob 10. dež, ob 11. solnce, ob 12. pa sneg. Piše: To, kar nas loči od Bernota, je edino tole, da ne more veljati za pravilo, da se spravljajo osebni spori in nasprotja v lastni list. — Pripomnim samo to, da spora s pravilnikom mi delavci ne smatramo za osebni spor. Poudarjam pa še enkrat, da more biti naš tisk samo tisti, za katerega se je kongres odločil. Ne da se nič več sukati na levo in na desno, kakor je bilo v času Kristanove republike, ko je bil list odvisen od ene osebe. Kdor hoče pri nas kaj preurediti, mora k nam priti. Brez puške na lov hoditi so prazna pota. Mi, ki stranko tvorimo, zahtevamo strogo javnost. Kdor se sramuje s svojim delom pred javnost, tisti še ne spada v našo stranko. Saj se že svita. Vidimo, kako delavci spoznavajo, da so bili slabo informirani. Pa tudi generali danes že navidezno zapuščajo svoje postojanke. Ljudem okrog „Socialista“ se že zdi kot najboljša agitacija to, če o sebi in o svojih prijateljih izjavljajo, da nič ne vodijo. Če govorijo tako trije generali, pa že tri nove zatajijo. Jaka ni član kakega vodilnega odbora, zato trdi isto o Melhiorju, Franc ni član, zato zataji tudi Toneta, Filip ni član, pa zataji tudi Rudelna. Iz tega je videti, da je že prišel čas, ko generali sami spoznavajo, da ne spadajo v delavske vrste. Uvideli so, kako delavci spregledujejo, da imajo od piškavega semena samo prodajali dobiček nikakor pa ne obdelovalci! — Delavec.

IZJAVA.

Podpisani Tomaž Olipič preključujem radevolje žaljivo podtikovanje o izdajstvu in podkupljenstvu, kar sem brez vzroka in povoda govoril o sodrugu Juriju Jeramu, ter izjavljam, da ni res, da bi bil s. Jurij Jeram kdaj in v čemerkoli podkupljen, da ni res, da bi bil kdaj in v čemerkoli izdajal delavske interese, temveč nasprotno je v vseh ozirih zastopal stvarno vse delavske interese vselej in povsod, kadar je bil k temu pozvan kot zaupnik delavstva. Proti vsakemu razširjanju te neresnične vesti opozarjam vse delavstvo, sodr. Juriju Jeramu se zahvaljujem, da je umaknil sodnijsko postopanje ter radi zamude časa sodr. Juriju Jeramu plačam 25 Din (beri: dvajset pet Din) za tiskovni sklad „Napreja“, glasila Socialistične stranke Jugoslavije. Jesenice-Fužine, dne 26. febr. 1924.

Tomaž Olipič.

Kar vi potrebujete, to je Elzaliud. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka Din 27.— Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 252. Hrvatska.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

Tiskarna bratov Rumpret v Krškem. 1200

Veliko podjetje SPREJME v službo oblastveno izprašanega

KURJAČA

za parne kotle, kateri je že vsaj 35 ali 40 let star in po možnosti samski. — Pismene ponudbe naj se vpošljejo z navedbo starosti, stanu (samski ali oženjen, koliko otrok), prepisi spričeval ter zahtevki plače na „Strojilno tovarno“. Polzela pri Celju.

Citajte pazljivo naš tisk!

MOKROTA

škoduje zdravju, radi tega si kupite pravočasno močen, fini in poceni

dežnik

kateroga pa edino dobite v veletrgovini R. Stermecki, Celje. Trgovci engros cene. Istotam se prodaja letos po čudovito nizkih cenah perilo, čevlji, klobuki, nogavice in vse drugo blago. — Naročite ceniki!

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

priporoča svojo bogato zalogo:

Pisalnih strojev „Adler“ in „Urania“.

Šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Voznih koles

Štyria - Dürrkop - Orožno kolo (Waffenrad).
Ceniki zastoj in franko.

„SLOGA“

nakup. in prod. zadruga, r. z. z o. z. v Ljubljani

je začela zopet poslovati. Po sklepu novega načelstva se sprejmejo za člane samo člani SSJ in KDZ.

Sodrug, pristopajte!

Delež znaša 50 Din, pristopnina 250 Din. Delež se vplača lahko tudi na obroke, toda polne zadrugne pravice daje le polno vplačani delež.

Prodajajte in kupujte

vse samo pri „Slogi“.
Naslov:
Ljubljana, poštni predal 168
ali pa „Naprej“ v Krškem.

Varčujte!

Svoje prihranke pa vlagajte edino le pri „Slogi“, ki jih obrestuje po 10%. Hranilne vloge se izplačujejo kadarkoli, za slučaj kakih zahrbtnih napadov so pa vezane na 3-mesečno odpoved.

Točasno načelstvo „Sloge“:

ZVONIMIR BERNOT, pokr. tajnik SSJ in KDZ.
JOSIP PASTOREK, blagajnik ljubljanske kraj. org. SSJ in odbornik ljublj. podr. Saveza grafičnih delavcev.
KAROL KISOVEC, železničar, član načelstva SSJ in KDZ.

Točasno nadzorstvo „Sloge“:

IVAN BARAGA, železničar, član načelstva SSJ in KDZ.
FRANC WARLETZ, član pokr. odbora SSJ in KDZ.
MARTIN UMEK, član nadzorstva SSJ in KDZ.

Za hranilne vloge jamči „Sloga“ v smislu zakona z dne 9. aprila 1873 z vsem svojim imetjem. Če ne bi zadoščal opravični dobiček tekočega leta, rezervni zakladi in zadrugno imetje, se zasežejo zadrugni deleži. — pa še

to ne bi pokrilo zavez zadruga, se razdelijo daljša plačila na posamezne zadrugne v razmerju števila in visokosti vplačanih deležev. Potem se zaveza neha (§ 8 pravil).

UPRAVNI ODBOR RADNIČKE KOMORE ZA HRVATSKU I SLAVONIJU
U ZAGREBU, ožaloščen teškim gubitkom, koji ga je snašao, javlja, da je vredni saradnik njegov

Vilim Bukšeg

redovni član Radničke Komore za Hrvatsku i Slavoniju te član njenog upravnog odbora; predsednik Glavnog Radničkog Saveza Jugoslavije; predsednik Saveza Grafičkih Radnika Jugoslavije; generalni direktor Središnjeg ureda za osiguranje radnika; gradski zastupnik grada Zagreba i t. d.

posvetivši sav svoj život borbi za izgradnju radničke zakonske zaštite, danas 11. marta 1924., u 2 sata u jutru, na Brestovcu, preminuo.

Odar podignut je pokojniku u Zagrebu, u Tipografskom Domu, Primorska ulica broj 2, a sprovod kreće odavle na Mirogoj u četvrtak, dne 15. marta 1924. u 14 sati.

ZAGREB, dne 11. marta 1924.

SLAVA MU!